

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnarinnar frá 24. febrúar 2023, 1.–4. gr.

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um greiðslur yfir landamæri í evrum / FJR23090045
Ráðuneyti / verkefnisstjóri	Fjármála- og efnahagsráðuneytið; skrifstofa fjármálamarkaðar
Innleiðing EES-gerðar?	☒ Já ☐ Nei
Dags.	11. desember 2023

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni.

Áformað er að leggja fram frumvarp í þeim tilgangi að annars vegar innleiða í íslenskan rétt ákvæði reglugerðar (ESB) [2021/1230](#)¹ um greiðslur yfir landamæri í Evrópusambandinu (kerfisbinding) og hins vegar tryggja áframhaldandi lagastoð fyrir reglugerð (ESB) nr. [260/2012](#)² um að koma á tæknilegum og viðskiptalegum kröfum fyrir millifærslur fjármuna og beingreiðslur í evrum og um breytingu á reglugerð (EB) nr. [924/2009](#)³.

Með reglugerð (ESB) 2021/1230 um greiðslur yfir landamæri í Evrópusambandinu (kerfisbinding) eru sameinuð með kerfisbindingu (e. codification) ákvæði reglugerðar (EB) nr. 924/2009 um greiðslur yfir landamæri í ESB, tiltekin ákvæði reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 og ákvæði reglugerðar (ESB) [2019/518](#)⁴ um breytingu á reglugerð (EB) nr. 924/2009. Með kerfisbindingunni er ætlunin að draga saman á einn stað breytingar á regluverkinu til einföldunar, skýringarauka og bætts aðgengis almenningis. Reglugerð (ESB) 2019/518 hafði ekki verið tekin upp í EES-samninginn þegar ákveðið var að endurútgefa reglugerð (ESB) með kerfisbindingu.

Reglugerð (ESB) nr. 260/2012 um að koma á tæknilegum og viðskiptalegum kröfum fyrir millifærslur fjármuna og beingreiðslur í evrum og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 924/2009 var, ásamt reglugerð (EB) nr. 924/2009, innleidd í íslenskan rétt með lögum um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. [78/2014](#). Í greinargerð með frumvarpinu sem varð að lögunum segir að markmið reglugerðanna sé að veita borgurum og fyrirtækjum samræmda, örugga, notendavæna og áreiðanlega greiðsluþjónustu í evrum á samkeppnishæfu verði innan EES, jafnframt því að tryggja að gjöld vegna greiðslna í evrum yfir landamæri ríkja innan EES séu hliðstæð því sem gerist vegna greiðslna í evrum innanlands.

Í áformuðu frumvarpi verður kveðið á um ný lög um greiðslur yfir landamæri í evrum sem fella brott samnefnd lög nr. 78/2014. Helstu efnislegu breytingarnar frá gildandi lögum nr. 78/2014 eru að skýrari rammi verður settur um þær upplýsingar sem greiðsluþjónustuveitendum verður skylt að veita neytendum varðandi kostnað við gjaldmiðilsumreikning áður en greiðsla fer fram. Um er að ræða viðbótarráðstafanir til að vernda neytendur gegn óhóflegum gjöldum vegna gjaldmiðilsumreiknings.

¹ Regulation (EU) [2021/1230](#) of the European Parliament and of the Council of 14 July 2021 on cross-border payments in the Union (codification).

² Regulation (EU) No [260/2012](#) of the European Parliament and of the Council of 14 March 2012 establishing technical and business requirements for credit transfers and direct debits in euro and amending Regulation (EC) No 924/2009.

³ Regulation (EC) No [924/2009](#) of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on cross-border payments in the Community and repealing Regulation (EC) No 2560/2001.

⁴ Regulation (EU) [2019/518](#) of the European Parliament and of the Council of 19 March 2019 amending Regulation (EC) No 924/2009 as regards certain charges on cross-border payments in the Union and currency conversion charges.

2. Hvert er úrlausnarefnið? EES-reglugerðir ber að taka upp í landsrétt samningsaðila, sbr. a-lið 7. gr. EES-samningsins. Því ber að taka reglugerð (ESB) 2021/1230 í heild upp í íslensk lög og tryggja áframhaldandi lagastoð fyrir reglugerð (ESB) nr. 260/2012. 3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til? Í gildandi lögum og reglum er ekki að finna ákvæði sem innleiðir reglugerð (ESB) 2021/1230. Setja þarf ný lög um greiðslur yfir landamæri í evrum til að innleiða reglugerð (ESB) 2021/1230 með fullnægjandi hætti og tryggja áframhaldandi lagastoð fyrir reglugerð (ESB) nr. 260/2012.
B. Markmið
1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki. Í sáttmála Framsóknarflokks, Sjálfstæðisflokks og Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs um ríkisstjórnarsamstarf kemur fram að ríkisstjórnin leggi áherslu á framkvæmd og þróun EES-samningsins þannig að hagsmunir og fullveldi Íslands í samstarfi og viðskiptum við önnur ríki sé tryggt. Lögð verði áhersla á frjáls og opin alþjóðaviðskipti og greiðan aðgang íslensks atvinnulífs að erlendum mörkuðum. Í Hvítbók um framtíðarsýn fyrir fjármálakerfið segir að til þess að tryggja að laga- og regluverk á fjármálamarkaði stuðli allt í senn að traustum, stöðugum og hagkvæmum fjármálamarkaði ættu íslensk stjórnvöld að leggja áherslu á tímanlega innleiðingu Evrópuregluverks fyrir fjármálamarkað. 2. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda. Markmið Evrópureglanna, sbr. áður nefnd greinargerð með lögum nr. 78/2014, samræmist markmiðum ríkisins um þróun EES-samningsins og áherslu á greiðan aðgang íslensks atvinnulífs að erlendum mörkuðum. Tímanleg innleiðing samræmist einnig markmiðum ríkisins um góða framkvæmd EES-samningsins.
C. Leiðir
1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það? Mikilvægt er að lagaumgjörð fjármálamarkaða sé sem vönduðust og í samræmi við það sem gerist annars staðar í Evrópu. Verði ekkert aðhafst mun það hafa neikvæð áhrif á einstaklinga og fyrirtæki á Íslandi m.t.t. greiðsluþjónustu og samkeppnishæfni Íslands á alþjóðlegum fjármálamörkuðum. Auk þess yrði brotið gegn alþjóðlegum skuldbindingum Íslands á grundvelli EES-samningsins. 2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið. Innleiðing reglugerðar (ESB) 2021/1230 verður einungis gerð með lagasetningu. 3. Mögulegar leiðir við lagasetningu. EES-reglugerðir ber að taka upp í landsrétt samningsaðila, sbr. a-lið 7. gr. EES-samningsins. Því ber að taka reglugerð (ESB) 2021/1230 í heild upp í íslensk lög. Tvær leiðir koma til greina, tilvísunaraðferð eða umritunaraðferð. Ef notast væri við tilvísunaraðferð væri í frumvarpi til laga um innleiðingu gerðarinnar vísað til texta hennar í fylgiskjali með lögnum eða í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins. Ef notast væri við umritunaraðferð kæmi til greina að taka texta gerðarinnar upp í ný heildarlög eða með breytingum á gildandi lögum. Lagt er til að tilvísunaraðferð verði beitt við innleiðingu á reglugerðinni í íslenskan rétt.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Stutt lýsing á þeirri leið sem áformuð er og rökstuðningur fyrir henni. Lagt er til að reglugerð (ESB) 2021/1230 verði innleidd í íslenskan rétt með tilvísunaraðferð og þá að fullu innleidd samkvæmt orðanna hljóðan í samræmi við a-lið 7. gr. EES-samningsins, sbr. lög nr. 2/1993 um Evrópska efnahagssvæðið. Líkt og í núgildandi lögum um greiðslur yfir landamæri í Evrum, nr. 78/2014, er áformað er að fela Fjármálaeftirlitinu eftirlit með því að

farið sé að lögunum enda fer það almennt með eftirlit með fjármálastarfsemi, sbr. lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, nr. 87/1998. 2. Helstu fyrirhuguðu breytingar á gildandi lögum og reglum, hvort heldur bætt er við eða fellt brott. Fyrirhuguð lagasetning felur í sér ný lög um greiðslur yfir landamæri í evrum sem fellir brott samnefnd lög nr. 78/2014.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar 1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga? Fyrirhuguð löggjöf er ekki talin vekja stjórnskipuleg álitamál. Innleiðing Evrópugerðarinnar í íslensk lög eftir að hún hefur verið tekin upp í EES-samninginn samræmist skuldbindingum Íslands samkvæmt samningnum. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei. 3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til? Nei.
F. Samráð 1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Greiðsluþjónustuveitendur, neytendur og aðrir aðilar sem greiða og millifæra fjármuni milli ríkja. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei. Evrópugerðirnar varða atriði sem heyra undir málefnað við fjármála- og efnahagsráðuneytis skv. 8. tölul. 4. gr. forsetaúrskurðar um skiptingu stjórnarmálefna milli ráðuneyta í Stjórnarráði Íslands, nr. 6/2022. 3. Samráð sem þegar hefur farið fram. Unnið er að frumvarpsdrögum í samráði við Seðlabanka Íslands. 4. Fyrirhugað samráð. Áformaskjal þetta verður birt í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is og verða framkomnar umsagnir metnar að umsagnarfresti loknum. Fyrirhugað er að eiga frekara samráð við Seðlabanka Íslands og verða drög að frumvarpi birt í samráðsgátt Stjórnarráðsins.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er 1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal. Innleiðing Evrópugerðarinnar er ekki talin hafa veruleg áhrif hér því hér er þegar til staðar lagarammi um greiðslur yfir landamæri í evrum. Ekki er gert ráð fyrir fjárhagsáhrifum á ríkissjóð.
H. Næstu skref, innleiðing 1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmiðina? Áformað er að birta drög að frumvarpi í samráðsgátt stjórnvalda á næstu mánuðum og leggja fram frumvarp fyrir Alþingi vorið 2024. 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennigur, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Aðilar á fjármálamarkaði munu þurfa að fylgja ákvæðum laganna við greiðsluþjónustu eftir að lögin taka gildi og Fjármálaeftirlitið að hafa eftirlit með því. Unnt er að gefa rúmt svigrúm við gildistöku laganna. 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur?

Lagasetningin sem slík er liður í því að fullnægja skuldbindingum Íslands samkvæmt EES-samningnum. Fjármálaeftirlitið hefur eftirlit með því að aðilar á fjármálamarkaði fylgi lögum og reglum sem innleiða Evrópugerðirnar. 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu. Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hefur eftirlit með því að Ísland fullnægi skuldbindingum sínum samkvæmt EES-samningnum og birtir upplýsingar um árangur ríkisins. 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Nei.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað. 2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum.